

แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดทำรายละเอียดรายวิชา (มคอ.๓-๖) (เพิ่มเติม)

☞ แนวปฏิบัติทั่วไป

๑. เนื่องจากการนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวัดการศึกษ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ผู้จัดทำ มคอ.จำเป็นต้องมีความรู้ เรื่อง พรบ.การศึกษาแห่งชาติ
๒. ต้องมุ่งเน้นที่ Learning Outcomes ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต
๓. ต้องมุ่งประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเข้าไว้ด้วยกันและเชื่อมโยงให้เป็นเรื่องเดียวกัน
๔. ต้องเข้าใจรายละเอียดของหลักสูตร ในส่วนของ มคอ.๒ ได้แก่ วัตถุประสงค์ ปรัชญา จุดเด่น รวมทั้ง เอกลักษณ์ของหลักสูตร
๕. ต้องทราบและเข้าใจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่หลักสูตรผลิต
๖. ต้องนำข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรมาประกอบการจัดทำ มคอ.๓-๖
๗. ต้องใช้ผลการสัมภาษณ์ผู้ใช้บัณฑิต และผลการสำรวจความพึงพอใจของบัณฑิต ประกอบการจัดทำ มคอ.๓-๖
๘. ต้องรวบรวมปัญหา และอุปสรรคในงานการเรียนการสอน วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาเพื่อนำมาใช้ในการจัดทำเอกสาร มคอ.
๙. กรณีผู้สอนจากภายนอก ผู้ดำเนินการจัดทำ มคอ.๓-๖ คือ ผู้ประสานงานรายวิชา จึงต้องมีความรู้ ทางด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
๑๐. มีระบบการจัดเก็บเอกสาร มคอ. ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสะดวกและรวดเร็วในการตรวจสอบและ ค้นหา
๑๑. ต้องทำตามแบบฟอร์มที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน

☞ แนวปฏิบัติและข้อควรรู้ในการจัดทำ มคอ.๓

๑. ต้องระดมสมองในการจัดทำ มคอ.๓
๒. ต้องปฏิบัติตาม Domain of learning ของหลักสูตร จาก มคอ.๒
๓. มคอ. ๓ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคการศึกษา
๔. รวบรวม มคอ.๓ ของทุกรายวิชาไว้ที่คณะ โดยแบ่งตามภาคการศึกษา เพื่อให้สะดวกในการตรวจสอบ
๕. นำหมวดที่ ๔ ของ มคอ.๒ มาเป็นตัวตั้ง (ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและประเมินผล) ในการทำ มคอ.๓
๖. ก่อนทำ มคอ. ๓ ต้องทบทวน มคอ.๒ ในส่วนของการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานการเรียนรู้อ จากหลักสูตรสู่รายวิชา โดยแบ่งเป็น ● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง
๗. หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป
 - ๗.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน จะต้องเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
 - ๗.๒ วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ต้องเป็นข้อมูลที่สอดคล้องกับ การเตรียมการเรียนการสอนล่วงหน้าก่อนเปิดภาคการศึกษา

๘. หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๘.๑ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ของรายวิชา ควรเขียนให้ครอบคลุมทั้ง ๖ Domain

๘.๒ วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา ให้นำรายละเอียดของ มคอ.๕ มาใช้ หากยังไม่มี มคอ.๕ ให้ระบุว่า ปรับปรุงให้สอดคล้องกับ TQF บริบทของสังคมปัจจุบัน และบัณฑิตที่พึงประสงค์

๙. หมวดที่ ๓ คำอธิบายรายวิชา

๙.๑ คำอธิบายรายวิชาต้องเป็นไปตามรายวิชาที่ระบุใน มคอ.๒

๙.๒ จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา ให้เขียนจำนวนชั่วโมงตรงกับหน่วยกิตรายวิชา เช่น (๒-๒-๕) บรรยาย ๒ ชั่วโมง การฝึกปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง และการศึกษาด้วยตนเอง ๕ ชั่วโมง เป็นต้น

๙.๓ จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา เป็นข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของรายวิชานั้น ๆ โดยรายงานใน มคอ. ๕ เช่น ถ้ามีการสอนเสริมเกิดขึ้น

๑๐. หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑๐.๑ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ให้นำ Domain of Learning ทั้ง ๖ ด้าน ที่ระบุไว้ใน มคอ.๒ มาพัฒนา เพื่อนำไปสู่การวางแผนวิธีการสอนและวิธีการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม

๑๑. หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑๑.๑ แผนการสอนบรรยาย มีการเพิ่มเติมของกิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้ โดยต้องสอดคล้องกับหัวข้อบรรยายที่กำหนดไว้

๑๑.๒ แผนการสอนปฏิบัติการ มีการเพิ่มของกิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้ และต้องสอดคล้องกับหัวข้อและรายละเอียดที่กำหนดไว้ ที่สำคัญจะต้องเป็นข้อมูลจริง

๑๑.๓ แผนการประเมินผลการเรียนรู้ มี ๒ วิธี คือ ประเมินผลในภาพรวมของ Domain of Learning หรือ รายละเอียดย่อยของแต่ละ Domain

๑๒. หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑๒.๑ ต้องระบุวิธีการประเมิน เช่น นิสิตประเมินอาจารย์ผ่านระบบประเมินของมหาวิทยาลัย อาจจะเป็นรูปแบบ online หรือ paper เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน

๑๒.๒ ถ้ารายวิชามีอาจารย์สอนมากกว่า ๑ คน ต้องแก้ระบบประเมินใหม่ โดยสอนเสร็จควรประเมินทันที

๑๒.๓ ผลการประเมินนำไปสู่การจัดทำ มคอ.๕

๑๒.๔ กลยุทธ์การประเมินการสอน ควรมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งจากคณะ เพื่อสังเกตการสอน

๑๒.๕ ในการทบทวนผลการประเมินการศึกษา ควรเสนอความเห็นชอบและผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการประจำคณะ

➡ **แนวปฏิบัติและข้อควรรู้ในการจัดทำ มคอ.๔**

๑. มคอ. ๔ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคการศึกษา

๒. หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๒.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน จะต้องเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

๒.๒ วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด จะต้องเป็นวันที่ล่วงหน้าก่อนมีการเรียนการสอน

๓. หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๓.๑ จุดมุ่งหมายของรายวิชาต้องชัดเจนและสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔. หมวดที่ ๓ การพัฒนาผลการเรียนรู้

๔.๑ การพัฒนาผลการเรียนรู้ ยึดจาก Domain of learning ที่กำหนดไว้ จากระดับสาขาวิชา หรือคณะ หรือจากรายวิชา หรือสามารถกำหนดใหม่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่นิสิตจะได้จากการฝึกภาคสนามจริง

๕. หมวดที่ ๔ ลักษณะและการดำเนินการ

๕.๑ งานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย คือ งานที่เกิดจากข้อกำหนดของรายวิชา มิใช่ข้อกำหนดของสถานประกอบการ

๕.๒ ต้องมองภาพการฝึกงาน ว่ามีกระบวนการใดบ้าง จึงจะสามารถวางแผนงานที่มอบหมายให้นักศึกษาได้

๕.๓ งานที่มอบหมาย จะต้องเกี่ยวข้องกับ Domain of Learning ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ การศึกษา

๖. หมวดที่ ๖ การประเมินนักศึกษา

๖.๑ การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง จะต้องหาแนวทางที่ชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

๖.๒ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน โดยมีสัดส่วนคะแนนอย่างชัดเจน

๖.๓ มีระบบการประเมินผลการฝึกงาน (ประกาศของคณะฯ เรื่อง ระบบและวิธีการประเมินผลการฝึกงาน)

๖.๔ การสรุปผลการประเมินที่แตกต่างจากสถานประกอบการและอาจารย์นิเทศการฝึกงาน จำเป็นต้องมีบุคคลที่ ๓ มาร่วมการประเมินอีกครั้ง เพื่อหาข้อสรุป

➤ แนวปฏิบัติและข้อควรรู้ในการจัดทำ มคอ.๕

๑. รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ต้องทำเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนการสอน จาก มคอ.๓

๒. ทุกรายวิชาไม่จำเป็นจะต้องประเมินผลครบทุกด้าน ให้ดูธรรมชาติของรายวิชา

๓. ควรรายงานผล หลังจากมีการตัดเกรดเรียบร้อยแล้ว

๔. หากไม่สามารถดำเนินการเสร็จภายใน ๓๐ วัน ให้มีข้อตกลงจากคณะ เพื่อเป็นแนวทางเดียวกัน

๕. ถ้าผู้สอนเป็นบุคคลจากภายนอก ผู้ประสานงานรายวิชาจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำ มคอ.๕

๖. หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๖.๑ ถ้ารายวิชาใดมีผู้สอนหลายคน จะต้องแยกทำ มคอ.๕ รายคน แล้วนำมารวมให้ผู้ประสานงานรายวิชา

๗. หมวดที่ ๒ การจัดการเรียนการสอนที่เปรียบเทียบกับแผนการสอน

๗.๑ รายงานชั่วโมงการสอนเทียบกับแผนการสอน นำข้อมูลมาจาก มคอ.๓ หมวดที่ ๓ ข้อ ๒ (จำนวนชั่วโมงต่อภาคการศึกษา)

๗.๒ หากจำนวนชั่วโมงสอนแตกต่างกับ มคอ.๓ หมวดที่ ๓ ข้อ ๒ (จำนวนชั่วโมงต่อภาคการศึกษา) ให้ใส่เหตุผลประกอบตามความเป็นจริง

๗.๓ หัวข้อสอนที่ไม่ครอบคลุมตามแผน ให้รายงานตามความเป็นจริง วิธีแก้ไข เช่น กำกับดูแล การสอนของคณาจารย์โดยคณะกรรมการ

๗.๔ ประสิทธิภาพของวิธีสอนที่ทำให้เกิดผลการเรียนรู้ตามที่ระบุในรายละเอียดของรายวิชา ให้รายงานตามความเป็นจริง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง

๘. หมวดที่ ๔ ปัญหาและผลกระทบต่อการดำเนินการ ให้รายงานตามความเป็นจริง ซึ่งแต่ละภาคการศึกษาจะไม่เหมือนกัน

๙. หมวดที่ ๕ การประเมินรายวิชา

๙.๑ สามารถประเมินได้ ๒ แบบ คือ ประเมินในสาขาที่สอน และประเมินโดยภาพรวมของนิสิตที่ลงทะเบียนทั้งหมด และสรุปโดยเอาข้อมูลจากระบบงานทะเบียนของมหาวิทยาลัย

๙.๒ ระบุให้ชัดเจนว่า นิสิตกลุ่มใดเป็นผู้ประเมิน

๙.๓ สามารถสุ่มกลุ่มตัวอย่างนิสิตผู้ประเมินได้

๑๐. หมวดที่ ๖ แผนการปรับปรุง

๑๐.๑ ปรับปรุงทุกภาคการศึกษา

๑๐.๒ เมื่อครบปีการศึกษา ให้รวมเล่มทุกรายวิชา ตาม มคอ.๒

➤ แนวปฏิบัติและข้อควรรู้ในการจัดทำ มคอ.๖

๑. หมวดที่ ๒ ให้คณะจัดทำประกาศแผนฝึกงาน ในรายละเอียด ระบบและกติกา เพื่อสามารถเปรียบเทียบการดำเนินการที่แตกต่างจากแผนฝึกประสบการณ์ภาคสนามที่วางไว้ได้

๒. หมวดที่ ๔ ปัญหาและผลกระทบด้านบริหาร สามารถนำไปสู่การปรับเปลี่ยนรูปแบบการฝึกงานในครั้งต่อไป ซึ่งจะเชื่อมโยงกับงบประมาณในการสนับสนุน

